

ТРАСК. Використання екосистеми Google Workspace та ШІ-інструментів дозволяє трансформувати освітній процес у гнучке середовище індивідуальних траєкторій. Це забезпечить підготовку фахівців, здатних професійно керувати освітнім поступом кожного студента в умовах цифровізації.

Список використаних джерел

1. Mishra, P., Koehler, M. J. *Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. Teachers College Record*. 2006. 108(6). P. 1017–1054. DOI: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9620.2006.00684.x>

Юлія ВИШНИВЕЦЬКА

здобувачка вищої освіти другого
(магістерського) рівня спеціальності
А2 Дошкільна освіта, Мелітопольський
державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Під науковим керівництвом:

Олесі ЄСІНОЇ

викладачки-стажистки кафедри
психології, аспірантки 1 року навчання
спеціальності С4 Психологія,
Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ПЕРЕВАГИ ТВОРЧИХ МЕТОДІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасні тенденції у освітньому просторі диктують ряд змін у підходах до роботи з дітьми дошкільного віку. Вони орієнтовані на ті умови, які сприятимуть всебічному розвитку особистості і характеризуються дитиноцентризмом, направлені на підвищення рівня креативності, самовираження та розкриття потенціалу. Не можна оминати увагою важливість створення безпечного, підтримувального середовища, що в умовах війни і невизначеності стає для дитини запорукою стабільного психоемоційного стану та благополуччя. Одними з найбільш ефективних методів у роботі з дошкільнятами за таких вимог є творчі методи.

Розвиток дітей дошкільного віку є процесом індивідуальним, що має свою специфіку, темп та чинники, які позитивно або негативно впливають на його протікання. Тим не менш, ми можемо виділити кілька узагальнених психологічних особливостей дошкільників, характерних для цієї вікової категорії [1]:

- домінування ігрової діяльності;
- перевага наочно-образного мислення;
- емоційність і чутливість до оцінювання;

- потреба в руховій активності та сенсорному досвіді;
- інтенсивний розвиток уяви, мовлення, емоційної сфери.

Творчий підхід передбачає використання в освітньому та психолого-педагогічному процесі різноманітних форм діяльності, кожна з яких орієнтована всебічний розвиток особистості.

Образотворча діяльність (малювання, ліплення, аплікація) сприяє розвитку дрібної моторики, просторового мислення та уяви дитини. Вона створює умови для самовираження, формування естетичного сприймання та емоційної чутливості. Музично-ритмічні та рухові методи активізують емоційну сферу дошкільників і сприяють розвитку відчуття ритму, координації рухів та тілесної усвідомленості. Вони допомагають знижувати напруження та гармонізувати психофізичний стан дитини.

Казкотерапія, в свою чергу, забезпечує символічне опрацювання внутрішніх переживань через образи та сюжетні лінії. Вона сприяє розвитку уяви, мовлення та формуванню базових моральних орієнтирів. А ігрові та рольові методи дозволяють дитині моделювати соціальні ситуації та опанувати різні ролі у безпечному середовищі. Через гру формуються навички спілкування, саморегуляції та емоційного реагування.

Елементи арттерапії (малювання під музику, вільна творчість, робота з кольором і формою) сприяють зниженню емоційної напруги та розвитку здатності до самовираження. Такі методи підтримують емоційне благополуччя та сприяють цілісному розвитку особистості дитини.

Сучасні заклади освіти у роботі з дітьми дошкільного віку пропонують наступні види творчої діяльності: малювання, ліплення, аплікація, конструювання, де крім розвитку творчості, розвиваються особисті якості дитини, активуються пізнавальні процеси (мислення, уява, пам'ять, сприйняття), емоційна сфера, художньо-творчі уявлення про навколишній світ [2, с. 727].

При роботі творчими методами з дошкільнятами пріоритетним є дотримання освітянами ряду принципів, які впливають на ефективність та успішність процесу:

- принцип послідовності, наступності та культуро-відповідності;
- принцип сенситивності та індивідуального підходу;
- принцип високої вмотивованості до творчої діяльності;
- принцип самовираження та рефлексії;
- принцип діалогу та співробітництва в спільній діяльності дітей та дорослих [2, с. 728].

Творчі методи роботи з дітьми дошкільного віку відіграють важливу роль у розвитку особистості та пізнавальних процесів психіки. У процесі творчої діяльності дитина не відтворює готові зразки, а створює власні образи, досліджуючи форми, структури, кольори та звуки. Це стимулює здатність до образного мислення та є основою інтелектуального розвитку в дошкільному віці.

Важливою перевагою творчих методів є підтримка емоційного благополуччя дитини та створення умов для безпечного самовираження. Через малювання, рух, музику або гру дитина має змогу виражати емоції, які ще не завжди може усвідомити або вербалізувати. Така діяльність сприяє зниженню емоційної напруги, формуванню позитивного ставлення до себе та розвитку емоційної чутливості.

Застосування творчих методів у роботі з дошкільниками також сприяє зниженню страху помилки та навчальної напруги. На відміну від традиційних навчальних форм, творчі завдання не передбачають єдиного правильного результату, що зменшує тривожність і дозволяє дитині діяти вільно, без страху негативної оцінки. Це формує впевненість у власних можливостях та позитивний досвід взаємодії з освітнім середовищем.

Крім того, творчі методи сприяють формуванню позитивної мотивації до навчання. Заняття, побудовані на елементах гри та творчості, викликають у дітей інтерес і внутрішню зацікавленість, що перетворює процес навчання на привабливу діяльність. Позитивні емоції, пов'язані з творчим досвідом, закладають основу для стійкого пізнавального інтересу в подальшому навчанні.

Не можна оминати увагою можливість індивідуалізації освітнього процесу з урахуванням темпу та можливостей кожної дитини. Творчі завдання допускають різні рівні складності та способи виконання, що дозволяє враховувати індивідуальні особливості розвитку, здібності та потреби дошкільників. Це сприяє створенню інклюзивного та підтримувального освітнього середовища.

Творчі методи роботи з дітьми дошкільного віку є ефективним засобом всебічного розвитку особистості, оскільки враховують вікові, емоційні та індивідуальні особливості дитини. Їх застосування сприяє розвитку уяви, креативного мислення, емоційного благополуччя та формуванню позитивного ставлення до навчальної діяльності. Творчий підхід знижує страх помилки й напруження, створюючи безпечне середовище для самовираження та соціальної взаємодії. Таким чином, інтеграція творчих методів у освітній процес дошкільної освіти підвищує його розвивальний потенціал.

Список використаних джерел

1. Василевська А. Особливості розвитку творчої уяви у старших дошкільників у процесі занять образотворчою діяльністю // Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації : матеріали доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 10 квітня 2025 р.) / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди ; редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) [та ін.]. Харків, 2025. С. 11–14.

2. Скрипник Н. І., Гарбар С. В. Психолого-педагогічні умови художньо-творчого розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчої діяльності // Вісник науки та освіти. Серії: Філологія ; Педагогіка ; Соціологія ; Культура і мистецтво ; Історія та археологія. 2023. № 5 (11). С. 722–737. DOI: 10.52058/2786-6165-2023-5(11).